

Категория на защитената територия (ЗТ) – Природен парк

Наименование на ЗТ – Природен парк “Рилски манастир”

Дата на обявяване на ЗТ – 26.07.2000 година

Цел на обявяване – Поддържане на разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях.

Номер на Заповед и Държавен вестник – Заповед № РД 310/ 26.07.2000 г., ДВ бр. 56/2000 г.

Площ – обща площ 27370,7 ха, от която 14370,7 ха горски фонд и 13000 ха високопланински пасища и ливади.

РИОСВ – РИОСВ София, отдел “Перник”

Международни договорености, обявяващи определен статус на ЗТ. ЗТ може да принадлежи както към няколко, така и към нито една от тях (Рамсар или Световно наследство) – Културно-исторически резерват “Рилски манастир” е обявен за паметник на ЮНЕСКО от 1983г. – Световно наследство.

Режим на конкретната ЗТ – съгласно чл. 21 от Закона за защитените територии, обнародван в ДВ, бр. 133/11.11.1998 г.

Местоположение на ЗТ (посочено в йерархичен ред землище-община-област) – територията на ПП “Рилски манастир попада в землището на Рилски манастир; Община Рила, Област Кюстендилска.

Администрация (адрес, описание)

В администрацията на Природен парк “Рилски манастир” работят: Директор; Експерт по рекреационна дейност, туризъм, устройство и уредба на парка; Експерт по опазване на биологичното разнообразие; Експерт по връзки с обществеността; Отговорен счетоводител, касиер, снабдител.

2630 гр.Рила

ул.”Бенковски” 2

тел./факс: 07054/2293

Име

Природен парк “Рилски манастир”

Местонахождение

Природният парк “Рилски манастир” се намира в Рила планина. Паркът изцяло попада на територията на община Рила. На север, изток и юг Природният парк граничи с Национален парк “Рила”. Границата на Природния парк следва приблизително линията от 1 км на запад от водослива на реките Манастирска и Илийна на около 1 км на север, минава на югозапад до комплекса “Елешница”, продължава на северозапад до долината на р. Каменица на около 1,2 км северно от с. Пастра, продължава на север, успоредно на р. Дебърщица до вр. Голям Полич, следва на изток циркусните ръбове до Калинин връх, вр. Вазов връх (Дамга), минава на югоизток до Додов връх, вр. Орловец, вр. Попова капа, кота 2530,9 м н.в., откъдето следва на юг през Кобирино бранище до кота 2582,9 м н.в., на изток през вр. Маринковица, вр. Възела, вр. Шишковци, вр. Венеца, Ангелов връх, откъдето минава на запад по билата, следващи линията на вр. Голям Мечи връх, Горна Кадийца, Царев връх, вр. Ризваница, вр. Белчевица (Мусов връх), вр. Деризмийца, минава на север до долината на р. Рилска югоизточно от с. Пастра, откъдето върви успоредно на р. Рилска до 1 км от сливането ѝ с Илийна река.

Географско положение

ПП “Рилски манастир” се намира в Централната част на Югозападна България, като обхваща средно- и високопланинските части на западния дял на Рила планина.

Релеф

Релефът на ПП “Рилски манастир” е типично планински. Територията на парка се характеризира със значителна вертикална амплитуда (от 800 до около 2700 м н.в.). Основната долина на река Рилска, формирана от сливането ѝ с река Илийна, е ориентирана в посока югозапад-североизток и е отворена на запад към Струмската долина. Склоновете на планинските масиви, формиращи басейните на реките Рилска (Тиха Рила) и Илийна, са със среден наклон 30°, а в много случаи (Водния рид, горната

част на Радовичка река) те са с наклон 80-90⁰ при средна ширина 300 - 400 м и височина на склоновете 100 - 150 м.

В най-ниските части на ПП "Рилски манастир" надморската височина е около 750 м, а най-високата точка на територията му е вр. "Теодосиеви караули" – 2671 м н.в.

Хидроложки условия

Територията на Природен парк "Рилски манастир" е една от най-богатите на водни ресурси в България. Паркът обхваща средните и високи части на Западна Рила. Във високите части на планината (над 2300-2700 м н.в.), в хода на геоложкото развитие са се образували 28 циркусни езера. Те дават началото на множество рекички и долове, които формират оттока на главната река в парка - **р. Рилска**. Водосборът на р. Рилска е 390 км², а естествения ѝ годишен воден отток е 141,9 млн.куб.м. Това представлява 11,4% от оттока на р. Струма и 1,24% от средния многогодишен отток на страната.. Тя извира от Рибни езера на кота 2691 м н.в. и събирайки водите на р. Илийна и на множество рекички и потоци, изтича на запад като се влива в р. Струма при с. Шарков чифлик, област Кюстендилска.

По-значими притоци са: от юг – Смардливо дере, Черния гьол, Дяволска (Джендемска) река и Водница (Гьолска), а от север - Маринковица, Крива река, Суха река и Друшлявица. По-голямата част от оттока се формира от левите притоци, поради това, че те са разположени по северните склонове, където снегозадържането (от ноември до края на юни) и снеготопенето е по-продължително. Основен водоизточник се явяват дебелият снежна покривка, влажният климат и многото циркусни езера. Във водосбора на р. Рилска са разположени следните езера: Смардливите езера, Черното езеро (Черния гьол), Дяволски (Джендемски) езера, Манастирските езера, Маринковско езеро, Сухото езеро, Рибни езера. Някои от тях, като Рибни езера, Смардливото езеро, Мраморецкото и други, имат постоянен дебит и поради това са от важно значение за подхранването на реките през периода на маловодие и за поддържането на почвената влажност, осигуряваща функционирането на екосистемите в района.

Другата основна река в природния парк е **р. Илийна**. Тя е ляв приток на р. Рилска, като се влива в нея в местността "Бричебор". С по-голям воден отток отново се отличават левите притоци, които дренират северните склонове на реката. По тези склонове се формират реките Радовичка, Каменица (Коджакарийца), Димчов дол, Грамадливица и Криварски дол. Десните притоци са Мраморска (Мермерска) река, Чернатишка (Караомеришка) река, Дядоилъов дол и Белоборски дол. Повечето от тези реки извират от високопланинските езера, разположени в района: Чернатишки (Караомерски) езера, Мраморецко (Мермерско) езеро, Езеро Каменица (Коджакарийца).

Геоложки строеж

Районът на ПП "Рилски манастир" е изграден предимно от метаморфни скали – гнайси, биотито-гнайси, амфибол-шисти, амфиболити, слюдени шисти, мрамори, които граничат на север и изток с едрозърнести гранити, гранито-гнайси или процепени от ситнозърнести гранити и пегматитни жили. Целият скален комплекс е силно дислоциран, поради което екзогенните процеси са моделирали разнообразни форми. Метаморфната мантия на Рилския плутон има общ наклон на югозапад с величина от 35 до 60⁰. Напречни изкорубвания и разломявания с посока север-юг и изток-запад са причина за затъването на пластовете към долината на р. Рилска. Това особено изразително е доказано от хода на мощния едрозърнест мраморен пласт, който от билото на Йосифица (2697 м н.в.) и рида Мраморец (Мермера) (2602 м н.в.) се понижава непрекъснато в западна посока и се разкрива в долината на Рилска река при Отчов дол (1600 м н.в.). Като отражение на блоково-разломната структура на Рилския масив в района и под влияние на неотектонските движения се очертават няколко мощни била и внушителни моноклинални гребени.

Климатични условия

На територията на ПП "Рилски манастир" са представени три от четирите физикогеографски дяла на планината както следва: Централен, Северозападен и Югозападен. Около 10% от територията попада в предпланинската (800-1000 м н.в.) и 90% в планинската (над 1000 м н.в.) климатични области. Паркът е разположен на границата между Умерено-континенталната и Преходно-средиземноморската климатични области.

Разнообразният релеф и ориентация на долините, височинният термоклин от 0,7^oC на всеки 100 м височина обуславят наличието на съществени разлики в климата между по-ниските части на парка и тези разположени на по-голяма надморска височина.

Най-ниските температури, измерени в района на Рилския манастир, са около -25 C (края на януари), максималните температури не надминават 36 C (юли). Средните годишни температури във височинния интервал 2000-2500 м н.в. са в интервала 5-0 C, а над 2500 м н.в. (на много малко места в парка) те са отрицателни.

В предпланинската част средната сума на годишните валежи е 700-800 мм. В зоната 1000-2200 м н.в. те са между 1050 и 1200 мм, а на по-голяма надморска височина има тенденция на намаляване и валежите са предимно от сняг (ноември-май). Най-сухият месец през годината е февруари, а максимумът на валежите е установен през май и юни, при което денонощният обем се движи между 40-50 мм. Летни засушавания се наблюдават през м. септември - под 40 мм. В последното десетилетие е установена трайна тенденция за намаляване на валежите с 3-4% годишно.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 1
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна от год. абсолютна максимална	Средна от год. абсолютна минимална
Предпланински климат. район (800-1000 м н.в.)	8,0 / 10,5	36,0	-25,0
Планински климат. район (над 1000 м н.в.)	0 / 5,0	19,0 / 32,0	-18,0 / -23,0

Таблица № 2
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Предпланински климат. район (800-1000 м н.в.)	700-800	V-VI	II
Планински климат. район (над 1000 м н.в.)	1050-1200	V-VI	II

Почви

В зависимост от надморската височина в ПП "Рилски манастир" са разпространени три типа метаморфни почви: кафяви горски, планинско-горски тъмноцветни и планинско-ливадни почви. В ниските части на парка (от около 700 м н.в. до 2000 м н.в.) като основни зонални почви се срещат кафявите горски почви и планинско-горските тъмноцветни почви. Последните продължават своето разпространение и в подпояса на клека и субалпийските пасища. В най-горните части на планината с надморска височина над 2000 м преобладават планинско-ливадните почви, които заемат подпояса на алпийските пасища.

Кафявите горски почви се срещат от 800 м до 1600-1800 м н.в. и са едни от най-разпространените типове. Представени са от два подтипа: светли и тъмни. Кафявите горски светли почви са разпространени при по-малките надморски височини, на по-припечни и по-сухи склонове. На по-големи надморски височини, към горната граница на разпространение, в по-сенчестите и в по-влажните склонове се срещат тъмнокафявите горски почви.

Планинско-горските тъмноцветни почви са разположени във височинните пояси между 1600 м н.в. и 2000-2200 м. н.в.

Планинско-ливадните почви са разпространени от 2000-2200 м н.в. до 2500 м н.в. и се формира при сурови климатични условия. При тях има тенденция за образуване на торфенист слой. Тревната покривка доставя големи количества органична материя, която при високата влажност и ниски температури се разлага и минерализира бавно. В зависимост от теренните условия и степента на овлажняване, започва заблацияване или се развиват процеси, сходни с черноземния почвообразователен процес.

Над 2500 м н.в. доминират планинско-ливадните почви в комплекс с различни примитивни почви, голи скали и сипеи.

Растителност

Съгласно комплексното райониране на България по отношение на почви, климат и растителност, според "Класификационна схема на типовете горски месторастения в НРБ" (1983), ПП "Рилски манастир" попада в Тракийската горскорастителна област, подобласт Рила, среден и високопланински пояси.

Оценката на ценотичното разнообразие е проведена съобразно изискванията на сигматичната школа на Браун-Бланке. Разнообразието от растителни съобщества е синтезирано в 60 асоциации - европейски, балкански, локални или български ендемити; 25 съюза - европейски, балкански, карпато-балкански ендемити; 17 разреда, като един от тях е ендемичен за Балканския полуостров - *Seslerietalia comosae* Simon 1958 и включва по-голямата част от тревните съобщества във високопланинската зона. Установени са 16 класа като два представят водната растителност. Всички са с европейско разпространение.

Голямата вертикална амплитуда на парка трансформира зоналния климат и създава условия за обособяване на 4 добре представени растителни пояси: елово-буков, иглолистен горски, субалпийски доминиран от фитоценози на клека (*Pinus mugo*) и алпийски безлесен, където основни са тревните съобщества от гъжва (*Sesleria comosa*), рилска власатка (*Festuca riloensis*), бролова власатка (*Festuca airoides*) и извита острица (*Carex curvula*). В най-ниските части на парка има фрагменти и от дъбовия пояс. Елементи от този пояс се срещат и над основната буково-елова групировка (*Quercus protoroburoides*). Разнообразието на растителната покривка започва от степни (на луковична ливадина (*Poa bulbosa*) и валезийска власатка (*Festuca valesiaca*)) и стига до фитоценози доминирани от бореални видове (синя боровинка (*Vaccinium uliginosum*) и др.); от първични напълно запазени фитоценози, някои дори глациални реликти (на белардиева елина (*Elyna bellardii*), скална острица (*Carex rupestris*) и др.) до силно нарушени, изцяло вторични фитоценози (на алпийски лапад (*Rumex alpinus*) и др.).

Много разнообразен е и спектърът на растителността на парка по отношение на взаимовръзките на фитоценозите с различни екологични фактори: от хигрофилни до ксеротермни, от хазмофити до широко разпространени.

Сред най-разпространените асоциации във високопланинската зона са *Agrostio-Seslerietum comosae*, *Lerchenfeldio-Pinetum mugo*, *Diantho-Nardetum strictae*. В горската зона детайлно синтаксономично описание не е правено, но се очертават три асоциации на бялата мура (*Pinus peuce*), две на смърча (*Picea excelsa*), две на елата (*Abies alba*, *Abies borisii regis*), две на бука (*Fagus sylvatica*) и няколко на дъба (*Quercus* sp.).

Общият брой таксони висши растения е 1400 и представлява 38,88% от висшата флора на България. Тук се срещат 2 вида Плаунообразни (*Lycopodiophyta*), 5 вида Хвощообразни (*Equisetophyta*), 34 вида Папратовидни (*Polypodiophyta*), 10 вида Голосеменни (*Pinophyta*), 1349 вида Покритосеменни (*Magnoliophyta*), от които 250 вида Едноседелни и 1099 вида Двуседелни растения. С най-голям брой видове са представени семействата Сложноцветни (*Asteraceae*) - 152 вида, Житни (*Poaceae*) - 104 вида, Розоцветни (*Rosaceae*) - 103 вида, Карамфилови (*Caryophyllaceae*) - 94 вида, Бобови (*Fabaceae*) - 80 и др.. Най-добре проучени са групите на Голосеменните (тук се отнасят всички иглолистни) и папратовидните, както видовете от семейства Кремови (*Liliaceae*), Игликови (*Primulaceae*), Каменоломкови (*Saxifragaceae*) и др. Все още не е изяснено напълно видовото богатство на семействата Житни (*Poaceae*) и отчасти Сложноцветни (*Asteraceae*).

Най-богати на видове са иглолистния и субалпийския пояс, където се срещат 1000-1200 вида. С най-голямо видово богатство се очертават високите части на резерват "Риломанастирска гора", долините на река Илийна, река Радовичка и Рилска (Тиха Рила), както и подножието на Калинин връх над с. Пастра. Най-беден на видове е алпийският безлесен пояс, където се срещат 250-300 вида.

В ПП "Рилски манастир" бяха установени 164 вида мъхове, които са 58% от известните досега за Рила планина. По отношение на родовете и семействата в българската бриофлора, 78 от родовете (37%) и 39 от семействата (49%) са представени в мъховата флора на парка. Чернодробните мъхове (Клас *Marchantiopsida*) са 24 вида, а Листнатите мъхове (Клас *Bryopsida*) са 125. Най-много са видовете на род *Sphagnum* (Торфени мъхове) – 13, род *Bryum* – 9, род *Grimmia* – 7, род *Brachythecium* – 5.

Почвените мъхове от родовете *Polytrichum*, *Barbilophozia*, *Tortula*, *Tortella* и широко разпространения *Ceratodon purpureus* растат по ерозираните части на терена или образуват малки петна на оголената почва между туфите на житните. Скалните мъхове са представени от ксерофитните видове на родовете *Grimmia* и *Racomitrium*. В старите и влажни иглолистни гори върху гниеца дървесина се срещат видове от родовете: *Dicranum*, *Lophozia*, *Lophocolea*, *Jungermannia* и видовете: *Herzogiella seligeri*, *Blepharostoma trichophyllum*, *Hypnum cupressiforme*, *Brachythecium velutinum*. Епифитните мъхове са представени главно от *Leucodon sciuroides* и видове от родовете *Orthotrichum* и *Porella*. Епифит върху бука най-често е *Frullania dilatata*.

Най-голямо количество мъхове се установява край и в реките Рилска и Илийна и многобройните им притоци, образуващи на места разливи и подхранващи с влага замочурените ливади и торфищата. В такива местообитания мъховете са представени от хигро- и хидрофити от родовете *Drepanocladus*, *Calliergon*, *Calliergonella*, *Philonotis*, *Hygrohypnum*, *Rhynchostegium*, *Scapania*, а представителите на род *Sphagnum* често доминират в приземния етаж, като проективното им покритие достига 70-100%.

Характеристика на горския фонд

Съгласно Заповед 310/26.06.2000 г. на МОСВ площта на горите в ПП “Рилски манастир” възлиза на 14370,7 ха. В нея е включена и територията на резерват “Риломанастирска гора” (3676,5 ха). Съгласно последното лесоустройство от 2000 г., площта на горите в парка е 12681,5 ха (без да се включва резервата). В това число влизат 9573,8 ха горски масиви и 3107,7 ха безлесни земи. От горската площ 1736,1 ха са заети от клекови формации. Покритата с гора площ е 75,6%, недървопроизводителната площ е 22,4%, а 2% са стари сечища, пожарища и голини.

Странични ползвания

Лечебни растения

На територията на ПП “Рилски манастир” са установени 203 вида лечебни растения, чието събиране представлява търговски и личен интерес. Общият им брой представлява 28% от използваните в официалната и народна медицина видове. От тях 1 вид е представител на лишеите, а останалите 202 вида са висши растения. С най-голям брой видове са представени семействата *Asteraceae* - 16 вида, *Rosaceae* - 15 вида, *Lamiaceae* - 11 вида и *Scrophulariaceae* - 6 вида.

С най-голямо видово разнообразие на лечебни растения (до 100 вида) се характеризират района на река Илийна в съобществата на бялата елша (*Alnus incana*), района на Калинин връх над Пастра, включващ иглолистни и широколистни гори и високопланинската крайпоточна зона на Белия улей и Отчова река в резерват “Риломанастирска гора”. Сравнително по-слабо видово разнообразие (между 20 и 40 вида) има в иглолистните и букови гори от районите на Тиха Рила, Радовичка река, Мраморец (Мермера) и Сухото езеро. Най-малко е разнообразието в алпийския и субалпийския пояси в районите на Рибни езера, край Сухото езеро, под Калинин връх, местността Добро поле.

Видове от “Червена книга на НР България” и защитени от закона

Фауна. Лов и риболов

Безгръбначни животни

Фаунистичното разнообразие на безгръбначните животни в Природния парк “Рилски манастир” е оценено чрез моделни групи: първаци (*Protozoa*), *Rotatoria*, мекотели (*Mollusca*), *Tardigrada*, ракообразни (*Crustacea*), паякообразни (*Arachnida*), многоножки (*Myriapoda*) и насекоми (*Insecta*).

Общият брой установени в парка таксони от посочените по-горе моделни групи от безгръбначната фауна възлиза на 2475 вида и подвида. Те обхващат 315 таксона първаци (*Protozoa*), 53 таксона *Rotatoria*, 56 таксона мекотели (*Mollusca*), 10 таксона *Tardigrada*, 53 таксона ракообразни (*Crustacea*), 232 таксона паякообразни (*Arachnida*), 53 таксона многоножки (*Myriapoda*) и 1703 таксона насекоми (*Insecta*). Установеният брой безгръбначни животни представлява около 37% от очакваните за района около 6500-7000 вида.

В териториален план познанията за видовия състав на безгръбначната фауна са сравнително равномерни, като най-богати се оказват районите на резерват "Риломанастирска гора", най-източните участъци около Рибни езера, района на язовир Калин, системата на реките и потоците, както и районите на Радовичка река и Буково бърдо. Разпределението на безгръбначната фауна по растителни пояси е неравномерно. С най-голямо видово разнообразие се характеризират алпийския и субалпийския пояси, поясът на буковите гори.

Гръбначни животни

През последните 30 г. в парка са установени 202 вида гръбначни животни: 5 вида риби, 11 вида земноводни, 12 вида влечуги, 122 вида птици и 52 вида бозайници.

На територията на ПП "Рилски манастир" са установени 5 вида **риби**: лещанка (*Phoxinus phoxinus*), маришка мряна (*Barbus cyclolepis*) балканска пъстърва (*Salmo trutta*), дъгова пъстърва (*Oncorhynchus mykiss*) и сивен (*Salvelinus fontinalis*). Дъговата пъстърва (*Oncorhynchus mykiss*) е била пренесена наред със зарибителен материал от сивен и балканска пъстърва в някои от водоемите на парка. По такъв начин, в парка се срещат 4,6% от видовете в българската сладководна ихтиофауна.

От **земноводните** в парка се срещат 11 вида: дъждовник (*Salamandra salamandra*), алпийски (*Triturus alpestris*), обикновен (*Triturus vulgaris*) и гребенест (*Triturus cristatus*) тритони, планинска (*Rana temporaria*), голяма водна (*Rana ridibunda*) и дългокрака горска (*Rana dalmatina*) жаби, кафява (*Bufo bufo*) и зелена (*Bufo viridis*) крастави жаби, жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*) и жаба-дървесница (*Hyla arborea*).

На територията на ПП "Рилски манастир" обитават 12 вида **влечуги**: шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), слепок (*Anguis fragilis*), ливаден гущер (*Lacerta agilis*), зелен гушер (*Lacerta viridis*), живороден гушер (*Lacerta vivipara*), стенен гушер (*Lacerta muralis*), жълтоуха водна змия (*Natrix natrix*), сива водна змия (*Natrix tessellata*), медянка (*Coronella austriaca*), смок мишкар (*Elaphe longissima*), голям стрелец (*Coluber caspius*) и усойница (*Vipera berus*). Шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) е твърде вероятен обитател на ПП "Рилски манастир". Установявана е в околностите му, особено по откритите терени между с. Пастра и границата на парка.

В ПП "Рилски манастир" са установени 122 вида **птици**, или 30,1% от орнитофауната на България. Общият брой на видовете птици, които се срещат в парка през различните периоди на годината надминава 180. Гнездящи (гнездящо-прелетни и постоянни) на територията на парка са минимум 97 вида птици. Не по-малко от 58 вида преминават през парка при сезонните миграции и скитания. ППРМ има съществено значение и за малък брой (около 5), но с висока консервационна значимост видове, които пребивават на територията му за търсене на храна, включително през гнездовия сезон. Сред тях са белоглавият лешояд (*Gyps fulvus*) и картала (*Aegypius monachus*), царският (*Aquila heliaca*) и вероятно малкият креслив (*Hieraetus pennatus*) орли. Само 2 от видовете, за които има сведения че са се срещали на територията на парка, не са установявани през последните 5 години – брадатият лешояд и големият креслив орел.

Общият брой на видовете **бозайници** в парка е 52, които попадат в три основни групи – прилепи, дребни бозайници и едри бозайници.

Досега на територията на парка са установени 15 вида **прилепи (Chiroptera)**, което е 50% от общия брой видове за страната и 45% от този в Европа. Най-богат на видове е резерват "Риломанастирска гора", на територията на който обитават 9 вида, 5 от които са световно застрашени.

Групата на **дребните бозайници** в парка включва 20 вида от разредите Насекомоядни (*Insectivora*) – 6 вида, Зайцеподобни (*Lagomorpha*) – 1 вид и Гризачи (*Rodentia*) - 13 вида. Повечето от установените дребни бозайници са обикновени или многочислени видове и се срещат в типичните за тях местообитания. Заслужава да се отбележи повсеместното присъствие на заека (*Lepus europaeus*) във високопланинските пасища в парка, използвани от вида най-вече за нощно хранене. Наблюденията и установените колонии на снежната полевка (*Chionomys nivalis*) - по северните скалисти склонове на резерват "Риломанастирска гора", на вр. Мраморец (Мермера), на кота 2000 по р. Илийна и южно от Теодосиеви караули, показват, че в ПП "Рилски манастир" обитава значителна част от популация на този рядък вид. Малкото сляпо куче (*Nannospalax leucodon*) се среща относително рядко в района (само на две места по време на БЕО) за разлика от останалата част на планината.

В парка са регистрирани 17 вида **едри бозайници (Macromammalia)**, сред които 13 вида хищници и 4 вида копитни. За почти всички има по-стари сведения за обитаване в

пределите на днешния природен парк, които се потвърдиха и от наблюденията през последните години. Около 6 вида могат да се смятат за обикновени, предвид широкото им разпространение и независимо от сравнително ниската плътност на някои от тях. Сред тях са лисицата (*Vulpes vulpes*), златката (*Martes martes*), бялката (*Martes foina*), невестулката (*Mustela nivalis*), язовецът (*Meles meles*), дивата свиня (*Sus scrofa*). Плътността на популацията на дивата свиня (70 животни) е оптимална за защитена територия с условията на ПП "Рилски манастир".

Защитени територии

Резерват "Риломанастирска гора" - обявен със Заповед № 307/10.04.1986 на КОПС към МС. Площта на резервата е 3676,5 ха, като територията в парка с резерватен режим възлиза на около 13%. Разположен е по склоновете източно и западно от р. Рилска (Манастирска).

Контакти с Дирекцията на ПП:

2630 гр.Рила
ул."Бенковски" 2
тел./факс: 07054/2293